

G R A H A M S W I F T

De Ziua Mamei

O poveste de iubire

Traducere din limba engleză și note
CARMEN PAȚAC

București, 2018

O să te duci la bal!¹

¹ Citat din basmul *Cenușăreasa*

A fost odată ca niciodată, înainte ca băieții să fie uciși și pe vremea când erau mai mulți cai decât automobile, înainte ca servitorii bărbați să dispară și să se descurce care cum poate, la Upleigh și Beechwood, mulțumindu-se doar cu o bucătăreasă și o servitoare, cei din familia Sheringham nu avuseseră doar patru cai în propriul lor grajd, ci deținuseră ceea ce s-ar putea numi un „cal adevărat“, un cal de curse, un pur-sânge. Îl chema Fandango. Stătea într-un grajd lângă Newbury. Nu câștigase niciodată nici pe dracu' în toată viața lui. Dar era răsfățatul familiei, singura lor speranță la faimă și glorie în cursele de cai din sudul Angliei. Înțelegerea era că mama și tata – cunoscuți de altfel în limbajul lui ciudat drept „ceata lui Papuc“ – dețineau capul și corpul, iar el, Dick și Freddy aveau fiecare câte un picior.

– Dar cu al patrulea picior cum rămâne?

—A, al patrulea picior. Asta a fost problema dintotdeauna.

Multă vreme a fost doar un nume, pe care nu-l văzuse nimeni, deși era unul pentru îngrijirea și dresajul căruia se cheltuiau sume uriașe. Fusesse vândut în 1915, când și el avea tot cinci-sprezece ani.

—Înainte să apari tu, Jay.

Dar odată, de mult de tot, într-o dimineață de iunie, devreme, se duseseră cu toții, în ciuda vitezei ăleia nebunești și ciudate, doar ca să-l vadă pe Fandango, calul lor, alergând în galop peste dealuri. Doar ca să stea pe margine, la gardul de fier, și să-l vadă, cu alți cai, venind ca un bolid și apoi trecând cu iuțeala fulgerului pe lângă ei. Pe lângă el, și pe lângă mama, și pe lângă tata, și pe lângă Dick și Freddy. Și, cine știe, pe lângă un oarecare ins fantomatic care deținea într-adevăr al patrulea picior.

Pusese mâna pe piciorul ei.

Era singura dată când își dăduse seama că lui aproape i se împăienjenise privirea. Și ea văzuse clar cu ochii minții (tot asta va vedea și când va avea nouăzeci de ani) că s-ar fi putut să meargă cu el — ar fi putut totuși, în mod miraculos, să meargă cu el, numai cu el — să stea pe margine, la gardul de fier, și să se uite cum Fandango zbura șuierând pe lângă ei, cu copitele pline de noroi și de roua dimineții. Nu văzuse niciodată

Respect pentru oameni și cărți

așa ceva, dar putea să-și închipuie, cu multă claritate. Soarele nu răsărise de tot, un disc roșu, deasupra dealurilor cenușii, aerul încă proaspăt și rece, în vreme ce ei doi beau împreună probabil dintr-o sticlă cu capac de argint, iar el, nu tocmai pe furiș, o apucă de fund.

Dar se uită la el cum se mișcă acum prin camera scăldată de razele soarelui, gol pușcă, doar cu inelul cu sigiliu pe deget. Mai târziu în viață n-o să folosească prea repede, presupunând că o să-l folosească vreodată, cuvântul „armăsar” pentru vreun bărbat. Dar el exact așa era. Avea douăzeci și trei de ani, iar ea, douăzeci și doi. Și el chiar era ceea ce s-ar putea numi un pursânge, deși la vremea aceea ea nu știa cuvântul acela mai mult decât știa cuvântul „armăsar”. Îi lipseau încă vreun milion de cuvinte. Pursânge: întrucât era vorba de „educație” și de „naștere”, cele două cuvinte care contau pentru cei de felul lui. Și nici nu avea importanță la ce erau bune de fapt.

Era în martie 1924. Nu era iunie, dar era o zi ca de iunie. Și trebuie să fi fost puțin trecut de prânz. O fereastră se deschise brusc, și el o porni, gol pușcă, prin camera inundată de soare, la fel de nepăsător ca orice animal gol pușcă. Era camera lui, nu-i așa? Putea face tot ce-i poftea inima în camera aceea. Evident că putea.

Iar ea nu mai fusese niciodată acolo, și nici că avea să mai vină vreodată.

Și ea era tot goală pușcă.

Ziua de 30 martie 1924. A fost odată ca niciodată. Umbrele zăbrelelor de la fereastră alunecară pe trupul lui ca niște frunze. După ce-și luă tabachera și bricheta și o mică scrumieră de argint de pe masa de toaletă, se întoarse și, chiar acolo, sub un smoc de păr negru, scăldate pe de-a-ntregul de razele soarelui, apărură cocoșelul și biluțele lui, niște biete accesorii fleșcăite și încă lipicioase. Ea n-avea decât să se uite la ele dacă voia, el nu se sinchisea.

Dar apoi putea să se uite la ea. Stătea întinsă despuiată, doar cu o pereche de cercei foarte ieftini, singurii pe care-i avea. Nu-și trăsesese cearșaful peste ea. Chiar își pusese mâinile sub cap ca să-l poată vedea mai bine. Dar el putea să se uite la ea. Clătește-ți ochii. Era o expresie care îi veni ei în minte. Începuseră să-i vină expresii în minte. Clătește-ți ochii.

Afară, tot comitatul Berkshire se întindea și el cât vedeai cu ochii, cu o cingătoare de verdeață ce te orbea cu strălucirea ei, răsunând de cântecele păsărilor, binecuvântate în martie cu o zi de iunie.

El era încă un mare amator de cai. Adică încă arunca banii pe ei. Acesta era felul lui de a-și pune banii în valoare: să-i arunce. De aproape

opt ani avusese bani pentru trei, teoretic. Îi zicea „jaf“. Dar avea să le arate că poate să se descurce fără „jaful“ ăsta. Și ce făcuseră ei doi timp de aproape șapte ani n-a costat absolut nimic, după cum avea să-i aducă el aminte câteodată. În afară de discreție, și de riscuri, și de prefăcătorie, și de înclinația reciprocă de a fi la înălțime.

Nu făcuseră însă niciodată așa ceva. Ea nu mai fusese niciodată în patul ăsta, era un pat de o singură persoană, dar spațios. Sau în camera asta ori, în casa asta. Dacă n-a costat nimic, atunci ăsta era cadoul cel mai mare.

Deși, dacă n-a costat nimic, atunci ce era cu cei șase penny pe care i-i dădea el de fiecare dată, după cum ar putea ea să spună mereu. Sau erau chiar trei penny? Pe vremea când erau abia la început, înainte ca toată treaba să devină serioasă (oare ăsta e cuvântul cel mai potrivit?). Dar ea nu va îndrăzni vreodată să-i aducă aminte de asta. Nu acum, în nici un caz. Sau să-i arunce în obraz cuvântul „serios“.

Se așează pe pat lângă ea. O mângâie cu o mână pe burtă ca și cum ar fi șters niște praf invizibil. Apoi îi aranjă pe burtă bricheta și scrumiera, ținând tabachera lângă el. Luă două țigări din tabacheră, punând-o pe una între buzele ei țuguiate care-l ispiteau. Ea nu-și scosese mâinile de sub cap. O aprinse pe a ei, apoi pe a lui. Pe urmă, strângându-și tabachera și bricheta

ca să le pună pe noptieră, se întinse lângă ea, cu scrumiera tot la jumătatea distanței dintre bu-ricul ei și ceea ce numea el zilele astea cu mare bucurie, fără să se jeneze câtuși de puțin, pășă-rica ei.

Cocoșel, biluțe, păsărică. Erau niște expresii simple, fundamentale.

Era 30 martie. Duminică. Era ceea ce se nu-mea îndeobște Ziua Mamei¹.

– Ei, Jane, ai o zi nemaipomenită pentru chestia asta, spusese domnul Niven când fata aducea cafeaua fierbinte și pâinea prăjită.

– Da, domnule, zisese ea, mirându-se ce-o fi vrut el să spună cu „chestia asta” în cazul ei.

– Într-adevăr, o zi nemaipomenită. De parcă ar fi fost ceva care apăruse datorită generozită-ții lui. Apoi, către doamna Niven: Știi, dacă ne-ar fi spus cineva c-o să fie așa, am fi putut foarte bine să pregătim coșurile. Un picnic... pe malul Tamisei.

Spuse asta pe un ton plin de melancolie, dar și de înflăcărare în așa fel încât, pentru o clipă, fata crezu că s-ar putea să fie de fapt o schimbare

¹ Sărbătoare religioasă în calendarul catolic și protestant, de- dicată inițial Bisericii mamă în Anglia și Republica Irlanda. Cu timpul, și-a pierdut semnificația religioasă și a ajuns să fie sinonimă cu ziua mamei, când sunt sărbătorite mamele și li se fac cadouri. Cade în a patra duminică din postul Paștelui.

în planurile lor și că ea și Milly vor pregăti un coș. Oriunde *ar fi fost* coșul și indiferent ce ar fi fost de datoria lor să pună în el într-un timp atât de scurt, nechibzuit de scurt. Asta era ziua lor liberă, la urma urmelor.

Apoi, doamna Niven spusese, aruncând o privire neîncrezătoare spre fereastră:

– E martie, Godfrey.

Slavă Domnului, se înșelase. Dimpotrivă, ziua se făcuse chiar mai frumoasă.

Și, oricum, familia Niven avea planurile ei, în care nu încăpea decât vreme frumoasă. Urma să meargă la Henley ca să se întâlnească și cu familia Hobday și cu familia Sheringham. Dată fiind situația neplăcută în care se aflau cu toții (se întâmpla doar o dată pe an și doar o parte din zi), urma să se întâlnească toți ca să ia masa de prânz la Henley și în felul ăsta să treacă peste neplăcerea temporară de a nu avea servitori.

Era ideea... sau invitația familiei Hobday. Paul Sheringham urma să se însoare cu Emma Hobday peste două săptămâni fix. Așa că familia Hobday îi propusese familiei Sheringham să facă o ieșire și să ia prânzul împreună: era atât o ocazie să-și adreseze urările de rigoare și să discute despre evenimentul ce urma, cât și o soluție pentru dificultatea practică în care se aflau duminica asta. Și întrucât cei din familia Niven erau prieteni apropiați și vecini cu cei

din familia Sheringham, și foarte onorați dacă era să-i invite la nuntă (și ei fiind în aceeași situație neplăcută), familia Niven fusese „cooptată”, după cum se exprimase domnul Niven când o anunțase prima dată despre aceste aranjamente.

Toate acestea îi clarificaseră un aspect pe care ea îl știa deja. Indiferent ce alt motiv avea Paul Sheringham să se însoare, în primul rând o făcea pentru bani. Probabil că nu avea încotro, de vreme ce pe ai lui îi făcea praf cât ai clipi. Familia Hobday avea să pună banii la bătaie pentru o nuntă de zile mari peste două săptămâni, dar oare chiar era nevoie să sărbătorească ceva ce oricum avea să vină? Nu, dacă nu aveai o grămadă de bani de pus la ciorap. Poate că o să se ceară nici mai mult, nici mai puțin decât șampanie. Când pomenise de coș, probabil că domnul Niven se întrebase cât de mult te puteai baza pe faptul că familia Hobday avea dare de mână sau cât de adânc s-ar putea să fie el nevoit să bage mâna în propriul buzunar pentru ziua cu pricina.

Dar faptul că familia Hobday avea destui bani de economisit o încânta. Nu avea nimic de-a face cu ea, dar o încânta. Faptul că Emma Hobday putea să fie făcută din bancnote de cinci lire, că mariajul putea să fie un fel complicat de a face „jaf” o încânta sau, mai degrabă, o consola. Nu asta, ci toate celelalte lucruri pe

Respect pentru oameni și cărți

care le-ar putea aduce cu sine (inclusiv felul domnului Niven de a vorbi despre „cooptare“) o zgândăreau.

Și oare vor veni domnul Paul și domnișoara Hobday la petrecerea de la Henley? Într-adevăr, nu putea risca să pună o asemenea întrebare în mod direct, deși era de o importanță vitală pentru ea să știe asta. Iar domnul Niven nu s-a oferit să-i dea informația.

— Îi spui, te rog, despre asta și lui Milly? Bineînțeles că nu trebuie să vă stricați câtuși de puțin planurile pe care le aveți.

Nu se ivea prea des ocazia să spună el așa ceva.

— Desigur, domnule.

— O facem lată la Henley, Jane. Ne întâlnim cu tot tribul. Să sperăm că și vremea o să țină cu noi.

Nu prea era ea sigură cam ce putea să însemne „o facem lată“, deși își dădea seama că citise undeva cuvintele astea. Dar „lată“ îi sugera ceva vesel.

— Așa sper și eu, domnule.

Acum era clar că vremea ținea cu ei, iar domnul Niven, în ciuda oricăror presimțiri pe care le-ar fi avut până atunci, se înveselea văzând cu ochii. Avea să conducă chiar el mașina. Anunțase deja că ar putea foarte bine s-o ia din loc în curând, ca să mai „hoinărească“ un pic și să